

Beleidsplan De Open Hof 2015-2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Visie
  - 2.1 Roeping
  - 2.2 Context
  - 2.3 Profiel
    - 2.3.1 De biografie
    - 2.3.2 De kerkelijke kaart
    - 2.3.3 Typering van de kerk
    - 2.3.4 Imago van de kerk
    - 2.3.5 Sterkte-zwakte analyse
  - 2.4 Missie
3. Organisatie
  - 3.1 Klimaat
  - 3.2 Leiding
  - 3.3 Structuur
  - 3.4 Vrijwilligersbeleid
    - 3.4.1 Visie
    - 3.4.2 Vrijwilligerswerk
    - 3.4.3 Werving
    - 3.4.4 Begeleiding
    - 3.4.5 Uitzwaaien
    - 3.4.6 Talentenbank
4. Kerntaken
  - 4.1 Gemeenschap; het pastoraat
    - 4.1.1 Inleiding
    - 4.1.2 Visie
    - 4.1.3 Pastoraal gesprek
    - 4.1.4 Doelgroepenpastoraat
    - 4.1.5 Jeugdpastoraat
    - 4.1.6 Seniorenpastoraat
    - 4.1.7 Toerusting
  - 4.2 Vieren; eredienst, tienerkerk en kinderdienst
    - 4.2.1 Eredienst
    - 4.2.2 Vieringen van kinderen en jongeren
  - 4.3 Leren; vorming en toerusting
    - 4.3.1 Vorming en toerusting
    - 4.3.2 Geloofsopvoeding
  - 4.4 Dienen; het diaconaat
    - 4.4.1 Visie
    - 4.4.2 Missie
    - 4.4.3 Beleidspunten
    - 4.4.4 Jeugddiaconaat
  - 4.5 Getuigen
    - 4.5.1 Algemeen
    - 4.5.2 Jeugdwerk en getuigen
  - 4.6 Jeugdwerk, algemeen
    - 4.6.1 Inleiding
    - 4.6.2 De jeugdraad
5. Beheer
  - 5.1 Beleid
    - 5.1.1 Algemeen
    - 5.1.2 Financieel
    - 5.1.3 Gebouwen
    - 5.1.4 Personeel
    - 5.1.5 Administratie
  - 5.2 Geldwerving
  - 5.3 Onderhoudsplan
  - 5.4 Begroting

- 5.5 Meerjarenbegroting
- 6. Communicatie
  - 6.1 Visie
  - 6.2 Doelgroepen
- 7. Samenwerking met andere gemeenten en kerkgenootschappen
  - 7.1 Oud-Beijerland
  - 7.2 Hoeksche Waard
  - 7.3 Nationaal en internationaal
- 8. Beleidsvoornemens en prioriteiten

Bijlagen

- I Jeugdbeleidsplan
- II Handleiding Pastoraat
- III Handleiding Diaconaat
- IV Handleiding CvK
- V Handleiding Taakgroep Eredienst
- VI Organigram
- VII Communicatieplan

Versie 11
3 december2015
Werkgroep Beleid

1. Inleiding

Dit beleidsplan draagt de naam “De Open Hof”, naar de naam van het nieuwe kerkgebouw dat op 18 september 2010 feestelijk in gebruik werd genomen.

Waarom dit beleidsplan?

De intentie van de Kerkenraad is dat dit beleidsplan zal bijdragen tot verdere opbouw en bloei van de gemeente. Aan een Open Hof waar mensen God ontmoeten en zich thuis mogen weten en voelen.

Hoe is dit beleidsplan tot stand gekomen?

Beleidsontwikkeling is een proces dat een plan oplevert om de gemeente met visie op weg te laten gaan. Het gaat niet om een professioneel document alleen; dan maar beter een plan met losse eindjes, waarover met plezier is meegedacht. Er zit een idee achter. De gemeente doet niet zomaar iets maar denkt van tevoren na over haar inzet. Natuurlijk kan de actualiteit deze plannen weer inhalen. Iedereen in de gemeente was van harte uitgenodigd om mee te denken bij beleidsontwikkeling en –uitvoering. Er ligt een visie aan ten grondslag, zonder visie wordt het niks. De gemeente laat zich hierbij inspireren door de verwachting van het Koninkrijk van God waarin liefde, gerechtigheid en barmhartigheid leidraad zijn. Het plan inspireert de gemeente om op weg te gaan. Het plan blijft niet in de kast liggen maar zet ons in de benen. Zonder opstaan en in beweging komen heeft een beleidsplan geen zin.

Hoe gaat dit beleidsplan functioneren voor onze gemeente?

Als een dynamisch document, dat ondersteunt bij het leiding geven aan het gemeentelieven. Verschillende geledingen van De Open Hof hebben op verzoek van de Kerkenraad een deelplan opgesteld. Belangrijke punten vindt u terug in dit algemene beleidsplan. Uitgebreide informatie, gedetailleerd met naam en toenaam, staat vermeld in de beleidsplannen van de geledingen en zijn bij de voorzitters van de geledingen op te vragen. Ook in de jaargids treft u informatie hierover aan.

Het streven is dat de Kerkenraad jaarlijks een dag van bezinning houdt aan de hand van het beleidsplan, dat zij prioriteiten stelt voor het komende seizoen en evalueert wat er van de plannen in een dan verstreken seizoen gerealiseerd is. Uiteraard wordt hierover met de gemeente gecommuniceerd.

Bij het opstellen van het beleidsplan is gebruik gemaakt van het model dat aangeleverd is door het Landelijk Dienstencentrum van de PKN.

Oud-Beijerland, 29 juni 2015

Namens de Kerkenraad

Arie Maaswinkel

Voorzitter

2. Visie

De visie wordt gevormd door en vanuit de volgende onderdelen:

- 2.1 roeping
- 2.2 context
- 2.3 profiel
- 2.4 missie

Deze onderdelen worden in dit hoofdstuk achtereenvolgens beschreven.

2.1 Roeping

De roeping van onze gemeente is verwoord in onze missie;

- *In vrijheid en veelkleurigheid samen zoeken naar de betekenis van het evangelie van Gods liefde;*
- *aan deze verbondenheid gestalte geven door elkaar te aanvaarden, naar elkaar om te zien en elkaar ruimte te bieden en te laten;*
- *zich geroepen weten om gastvrij en verantwoordelijk in de samenleving te staan en dienstbaar te zijn aan mensen in de knel.*

Wij, de Protestantse Gemeente te Oud-Beijerland geven op onze eigen, kleurrijke wijze, inhoud aan deze roeping. Op zoek naar "leven vanuit het evangelie van Gods liefde" geven we inhoud aan het 'gemeente-zijn'. Dat doen we door in vrijheid en openheid mensen met elkaar te verbinden; er voor elkaar te zijn. We zien het als onze opdracht om God te dienen en onze naaste lief te hebben als onszelf. Daarbij verdieping zoeken in de ontmoeting met God en elkaar en het tot uiting laten komen in onze daden in kerk en samenleving, plaatselijk en wereldwijd. Op zoek naar een wereld van recht en vrede. Zoveel stemmen, zoveel mensen, die op een of andere wijze meebouwen aan Gods gemeente. Mensen als levende stenen, die samen bouwen aan een plek waar God de ruimte krijgt en mensen thuis zijn. Uitdragen wat Jezus Christus ons heeft voorgeleefd. Dat is en blijft onze kracht.

De Open Hof gemeente wil middenin de samenleving staan. De samenleving is aan het veranderen; zekerheden vallen weg. Zorg voor mensen is niet vanzelfsprekend meer een overheidstaak. Dit biedt onze gemeente kansen en uitdagingen. Kansen om onze roeping in de praktijk te brengen; een zorgzame kerk te zijn. Maar ook uitdagingen om mee te werken aan een samenleving die weer naar elkaar omziet. Mensen kunnen niet zonder elkaar en wij willen daaraan handen en voeten geven. Door betekenisvol te zijn in de samenleving, samenwerking te zoeken, onze deuren open te stellen en in de wijken, in het dorp en ver daarbuiten, om te zien naar elkaar. Onze kracht hierbij is een fijnmazig netwerk van vrijwilligers in de wijken, bereidheid tot samenwerking met maatschappelijke partners en gemeente. Onze zorg is de vergrijzing, ook in onze gemeente en onder onze vrijwilligers. Daarnaast is er een grote groep randkerkelijken, die weinig behoefte hebben aan kerkelijke activiteiten in eredienst en toerusting. Maar die mogelijk wel van betekenis willen zijn voor de ander. Ook dit is een uitdaging waar we ons op kunnen richten.

2.2 Context

Oud-Beijerland laat de komende jaren een groei zien van het aantal senioren, er is sprake van toenemende eenzaamheid. Verslaving, psychische problematiek en armoede komt in toenemende mate in ons dorp voor, onder jongeren en ouderen. De sociaaleconomische score is in Oud-Beijerland lager dan in de rest van de Hoeksche Waard. Daarnaast is de zorgvraag in ons dorp hoger.

Ook bij jongeren zien we de laatste jaren een verandering, er is weer meer behoefte om iets voor elkaar te betekenen en de ouderen komen uit een tijd waarin dit vanzelfsprekend was.

De samenleving is aan het veranderen; zekerheden vallen weg. Zorg voor mensen is niet vanzelfsprekend meer een overheidstaak. Dit heeft gevolgen voor inwoners van Oud-Beijerland. De Open Hof wil in haar visie met deze ontwikkelingen rekening houden en de kansen en uitdagingen die daaruit voortkomen aangrijpen.

2.3 Profiel

Om het 'profiel' goed te kunnen vaststellen, worden de volgende onderdelen beschreven:

- 2.3.1 De biografie
- 2.3.2 De kerkelijke kaart
- 2.3.3 Typering van de kerk
- 2.3.4 Imago van de kerk

2.3.5 Sterkte-zwakte analyse

2.3.1 De biografie

Oud-Beijerland is het grootste dorp in de Hoeksche Waard, een landelijk eiland ten zuiden van Rotterdam. In het begin van de '70-er jaren vestigden Rijnmonders zich hier en met name in Oud-Beijerland.

Op kerkelijk gebied heeft dat gevolgen gehad. De Hoeksche Waard was tot dan een gebied waar de Gereformeerde Bond een stevige positie had, met de confessionele groepering als goede tweede. De Gereformeerde kerken hadden, in de dorpen waar ze aanwezig waren, een vergelijkbare modaliteit.

Na de 'volksverhuizing' kwam er behoefte aan een andere toonsoort. In de Thomaskerk (GKN) moduleerde men. Op het hervormde erf leidde dat tot oprichting van een BWIW los van de Dorpskerk (GB). Dat werd later de deelgemeente Ontmoetingskerk.

In beide gemeenten leefden een vergelijkbaar elan en dynamiek: er waren veel jonge gezinnen en er werd ruimte gecreëerd voor hun kinderen. Daarbij besepte men dat de eigen vorming een eerste noodzaak is. De modaliteit destijds zouden we middenorthodox kunnen noemen.

Eind jaren '70 kregen de eerste impulsen tot samenwerking gestalte: gezamenlijke vergaderingen, kanselruil, gezamenlijke leerhuisavonden en er ontstond een gezamenlijk programma voor Vorming en Toerusting.

In 1995 werd het statuut voor het Breed Moderamen SoW ondertekend. Hieruit ontstond een federatie. In 2003 werden de voorbereidingen gestart voor een nieuw kerkgebouw. De gemeente werd nauw betrokken bij het opstellen van het programma van eisen: Dromen van onze gemeente. In 2009 werd gestart met de bouwwerkzaamheden en het nieuwe gebouw; 'De Open Hof' werd op 18 september 2010 feestelijk in gebruik genomen.

2.3.2 De kerkelijke kaart

De Open Hof gemeente telt op 01-01-2015 2310 leden. De volgende leeftijdsopbouw is aan te geven:

0-20 jaar	: 22%
20-45 jaar	: 20%
45-65 jaar	: 34%
65 jaar en ouder	: 24%

Dat betekent dat meer dan 50% van onze gemeente wordt gevormd door leden van 45 jaar en ouder.

Ook de leeftijd van de actieve leden en de kerkbezoekers toont dit beeld.

Met name de groep van 20-45 jaar is minder actief en minder aanwezig tijdens de eredienst en kerkelijke activiteiten.

Het aantal gemeenteleden vanaf 2010 tot 2015 is van 2418 gedaald naar 2310. Dit is minder dan het landelijk gemiddelde. Er is sprake van een kleine jaarlijkse toename door nieuw ingekomenen en dopelingen. De afname wordt veroorzaakt door overlijden, vertrek en uitschrijving op eigen verzoek.

2.3.3 Typering van de kerk

De Open Hof heeft gestalte gekregen rondom de visie op gemeente-zijn zoals die verbeeld is in de 'drie K's'; drie cirkels. De binnenste cirkel is de Kerk: de kerkzaal waar mensen binnenkomen om God te ontmoeten. De tweede cirkel is de Kring: in deze ontmoeting zoeken mensen verdieping. De kringen worden gehouden in de zalen rondom de kerkzaal. De buitenste cirkel is de Kroeg, huiskamer genoemd. Een herberg, een gelegenheid om wat te drinken, elkaar ontmoeten, in- en uitlopen. Of een moment van stilte, verstilling zoeken in het stiltecentrum.

Op deze manier kunnen en willen we op een veelzijdige manier gemeente-zijn; inspirerend, uitnodigend, midden in deze wereld, aansluiten bij wat mensen bezighoudt in hun leven. Door onze modaliteit zijn we in zekere mate een streekgemeente.

Het is een uitdaging naar nieuwe wegen en middelen te zoeken en in het oog te houden dat we bij een breed deel van de gemeente aansluiting willen vinden.

2.3.4 Imago van de kerk

Zowel door de leden van de kerkenraad als door gemeenteleden is onderzoek gedaan naar het imago van onze kerk in de Oud-Beijerlandse samenleving. Maar ook is op een gemeenteberaad gevraagd naar het beeld wat gemeenteleden van hun gemeente hebben.

Veelgenoemde positieve kenmerken zijn:

- Veelkleurig, Warm, Gastvrij en open
- Huiskameractiviteiten staan open voor iedereen, kringwerk erg gevarieerd en positief
- Enthousiast, Positief, Actief, veel vrijwilligers

- Levendig, geïnteresseerd, ook in geloofszaken
- Sociaal betrokken, omzien naar de wereld, midden in de samenleving

Kenmerken die we als uitdaging mogen zien zijn:

- Weinig vernieuwend, vergrijzend, weinig diepgang
- Onduidelijk waar we voor staan op het gebied van geloven
- Stiltecentrum meer plaats geven
- Geen antwoord op uitschrijvingen/verloop
- Vorm van eredienst weinig aansprekend voor jongeren, ook muziekkeuze niet.
- Wordt gedragen door een kleine groep

2.3.5 Sterkte-zwakte analyse

Met een 'sterkte-zwakte analyse' van onze gemeente hebben we in kaart gebracht waarin onze gemeente goed functioneert en waarin we zouden kunnen/moeten groeien. Het is een eerste, globale inventarisatie, omdat we bij de verdere uitwerking van het beleidsplan op deelterreinen ook dit soort analyses gaan maken.

Sterke punten van onze gemeente:

- We zijn een open gemeente, met oog voor elkaar en de samenleving. Iedereen is welkom en je mag jezelf zijn. er is sprake van saamhorigheid, tolerantie en gastvrijheid.
- De gemeente is kleurrijk, dynamisch en enthousiast. Het is een actieve, dienstbare gemeente die middenin de samenleving staat en oog heeft voor de maatschappij.
- De wekelijkse samenkomsten geven blijk van het vieren van ons geloof, delen met elkaar en op verschillende manieren uiting geven aan ons geloof en onze verantwoording voor de wereld om ons heen. Er is een grote groep bezoekers die zich er thuis voelen en warmte en betrokkenheid ervaren. Het is een fijne plaats om God en mensen te ontmoeten.
- Er is een veelzijdig aanbod van activiteiten waaruit blijkt dat we niet alleen op zondag kerk willen zijn. de activiteiten bieden ruimte voor verdieping, dialoog en eigenheid. Hierbij zijn niet alleen leden van onze kerk welkom, maar iedereen is welkom. De open huiskamer is hiervan een goed voorbeeld.
- Onze gemeente heeft oog voor de nood van de wereld, dichtbij en veraf, actueel en structureel. Er zijn diverse diaconale projecten en hierbij wordt een dwarsdoorsnede van de gemeente bij ingezet; van jong tot oud.
- Er is een grote groep jonge kinderen (basisschool) waar actief aandacht voor is tijdens de eredienst en waarvoor een aparte kinderdienst is, verdeeld in verschillende leeftijdsgroepen. Voor ouder kinderen en jongeren is er een ruim aanbod van kinderclubs en jongerengroepen. Ook wordt er voor de tieners apart tienerkerk gehouden. Dit wordt door zowel ouders als kinderen gewaardeerd. Ook kinderen die niet tot onze gemeente behoren zijn welkom.
- Er is een grote groep, zeer actieve en betrokken vrijwilligers.

Zwakke punten van onze gemeente:

- We zijn een vergrijzende gemeente. Een grote groep van onze vrijwilligers behoort tot deze oudere leeftijdsgroep.
- De groep 20-50-jarigen zijn beperkt aanwezig in onze kerk, zij bezoeken weinig de erediensten en nemen ook weinig deel aan activiteiten. Ook in het vrijwilligerswerk zijn zij weinig vertegenwoordigd.
- We zijn (nog) onvoldoende voorbereid op de toekomst, hoe geven we invulling aan de veranderingen in de maatschappij en hoe gaan we om met de vergrijzing binnen onze gemeente. Er is (nog) te weinig samenwerking met andere maatschappelijke organisaties.
- Een gevolg (valkuil) van onze sterke punten van veelkleurigheid en tolerantie is dat het niet voor iedereen (zowel binnen als buiten onze gemeente) duidelijk is waar staan we voor in ons geloof, wat is onze identiteit? Leidt veelkleurigheid tot oppervlakkigheid?
- Doordat de gemeente wordt gedragen door een groep enthousiaste leden dreigt het gevaar dat we niet zo open en gastvrij zijn als we zelf denken. Dat we het vooral 'met elkaar' goed moeten hebben. Dat alleen de stem van degene die aanwezig en actief zijn telt. Zijn we sterk in zelfreflectie?
- We geven ons geloof vooral handen en voeten; ons geloof is vooral 'doen'. Er is schroom om over het geloof te praten, met elkaar te bidden, ook in het pastorale bezoek. Er is wel behoefte aan diepgang in het geloofsgesprek, op zoek gaan naar verdieping.

- De communicatie en communicatielijnen zijn niet altijd even duidelijk, waardoor er een kloof kan ontstaan tussen kerkenraad en gemeente, actieve en niet-actieve leden, kerkelijken en randkerkelijken.

2.4 Visie

De visie van de gemeente De Open Hof wordt gevormd door de volgende drie hoofddoelen;

- Leven uit Gods liefde: verwachting, gehoorzaamheid en vreugde.
- Eenheid in diversiteit: aanvaarding, verbondenheid en verantwoordelijkheid.
- Zorgen voor elkaar: bewogenheid, gastvrijheid en gulheid.

Voor ieder hoofddoel zijn een aantal kernwaarden benoemd, die aangeven hoe wij ons op deze doelen willen richten. Deze waarden hebben te maken met wie wij zijn, met wat wij doen, wat wij belangrijk vinden. Samen met onze roeping, context en profiel bepalen zij de identiteit van onze gemeente, de manier waarop wij gemeente willen en zijn en de sfeer waarin wij gemeente willen zijn.

Leven uit Gods liefde

Verwachting is een houding van geloof. Wij verwachten grote dingen van God, omdat Hij ons zoveel heeft beloofd. Verwachting gaat samen met geloof en vertrouwen. Een houding van verwachting wordt gevoed door gebed. Gebed is de adem van het geloof, en daarmee ook van de gemeente.

Gehoorzaamheid aan God is onlosmakelijk verbonden met het liefhebben van God. Wij willen in alle dingen God gehoorzamen en Jezus volgen. Daarom heeft de Bijbel als Gods Woord het hoogste gezag in ons midden. Wij willen ons verdiepen in de Bijbel, en daaruit leren en leven .

Vreugde, dankbaarheid en blijdschap horen bij een gezonde gemeente. Hoewel we ook als gemeente mooie en moeilijke momenten, goede en kwade dagen (zullen) kennen, mag de dragende kracht onze blijdschap zijn: een blijdschap die haar grond vindt in de goedheid en de trouw van God

Eenheid in veelkleurigheid

Aanvaarding van elkaar, hoe verschillend we ook zijn, vloeit voort uit Gods genade. Zijn genade betekent dat Hij ons neemt zoals we zijn. Hij wil ons ontmoeten op de plek waar wij ons bevinden en gaat van daaruit met ons op weg, zodat ook geestelijke groei mogelijk wordt. Zo willen wij ook met elkaar omgaan. Deze kernwaarde vormt de spil: wij willen een gemeente zijn waarin ieder op eigen, unieke wijze het geloof mag beleven! De ruimte die daarvoor nodig is willen wij bieden.

Verbondenheid spreekt uit één van de bekendste beelden die het Nieuwe Testament gebruikt voor de gemeente: de gemeente als het lichaam van Christus. Het volgen van Jezus in deze wereld is geen eenzaam avontuur, maar alleen iets wat we samen kunnen volbrengen; we hebben elkaar nodig. God heeft ons aan elkaar gegeven om elkaar tot een hand en een voet te zijn.

Verantwoordelijkheid vloeit voort uit de verbondenheid., het samen gemeente zijn is niet vrijblijvend. Enerzijds willen we onze geestelijke gaven, die ieder lid van de gemeente heeft ontvangen, inzetten voor de opbouw van de gemeente. Anderzijds kan de gemeente alleen functioneren als ieder lid zich ook bewust is van financiële verantwoordelijkheid en (naar draagkracht) ruimhartig geeft.

Zorgen voor elkaar

Bewogenheid betekent dat ons hart open staat voor de nood van mensen, dichtbij en verder weg. Het evangelie omschrijft dit zo mooi van Jezus zelf, namelijk dat Hij “met innerlijke ontferming werd bewogen”, wanneer hij de nood van de schare zag. Wij willen als gemeente met open ogen en een open hart in de wereld staan. En daarbij steeds de vraag stellen: hoe kunnen wij verschil maken?

Gastvrijheid betekent dat iedereen welkom is in onze gemeente, zich welkom weet en voelt. Het betekent dat wij rekening houden met gasten en nieuwkomers. Wij willen graag dat zij zich bij ons thuis voelen. Het betekent ook dat wij ons gebouw en middelen willen delen met anderen die dat nodig hebben .

Gulheid is de bereidheid om te geven. Jezus leert ons: “Om niet hebt gij het ontvangen, geeft het om niet”. Wij geloven dat wat wij als gemeente van God ontvangen, niet bedoeld is om voor ons zelf te houden, maar om het door te geven aan anderen, geestelijke én materiële zegeningen.

Dienstbaarheid is de gezindheid van Christus, die “niet kwam om zich te laten dienen, maar om te dienen”. Wij willen actief zoeken hoe wij als gemeente dienstbaar kunnen zijn aan mensen: niet alleen met woorden, maar ook met onze daden!

3. Organisatie

Over de Kerk wordt wel gezegd dat zij drie verschijningsvormen heeft: die van een gemeenschap, van een beweging en van een organisatie. Hetzelfde gaat op voor de plaatselijke gestalte van de Kerk; de gemeente. In dit hoofdstuk gaat het over de gemeente als organisatie. Er zijn vijf factoren die tezamen het gemeente zijn bepalen:

- Klimaat
- Leiding
- Structuur
- Kerntaken
- Identiteit

In dit hoofdstuk zullen de eerste drie worden besproken. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een paragraaf over het vrijwilligersbeleid van de gemeente. In hoofdstuk 2 is de identiteit beschreven en in hoofdstuk 4 zal het gaan over de kerntaken.

3.1 Klimaat

In de veelkleurige Open Hof hangt alles met elkaar samen. In die samenhang komen talenten tot bloei. Om te groeien en bloeien is aandacht nodig voor de mens achter het talent.

Door open te staan voor elkaar, in het besef van wederzijdse afhankelijkheid, werken we aan duurzame onderlinge relaties.

Onderlinge relaties zijn de kracht die binnen De Open Hof effectieve samenwerking bevorderen. Dat vraagt meer dan elkaar respecteren. Wij oefenen ons om moedig en open te zijn en vooral te letten op kwaliteiten van mensen om het beste in hen boven te halen.

Zo creëren we ruimte. Ruimte voor Kerk, Kring en Kroeg. Ruimte voor God, voor ons, voor jou en mij voor mensen van binnen en buiten onze kring en de mens die zomaar komt binnenlopen.

3.2 Leiding

De kerkenraad van De Open Hof geeft leiding aan de gemeente en aan het gemeentelven. Er is sprake van zowel formele als informele leiding.

De kerkenraad ziet zich als een dienstbaar bestuursorgaan in het midden van de gemeente. (zie het organigram bijlage VI)

De kerkenraad werkt hierbij binnen de kaders die door de kerkorde worden aangereikt en hij creëert ruimte voor mensen en groepen in de gemeente, ondersteunt hen en wil de onderlinge samenwerking tussen en met hen bevorderen. (zie plaatselijke regeling voor praktische uitwerking)

3.3 Structuur

Het kerkenwerk is georganiseerd volgens het model 'kerkenraad met werkgroepen' (Ord. 4,10) waarbij het Breed Moderamen als kleine kerkenraad fungeert en taakgroepen, colleges en raden als werkgroepen fungeren.

Iedere werkgroep (hierna te noemen: taakgroep) wordt gevormd door een team onder verantwoordelijkheid van een voorzitter. Vertegenwoordigers van de taakgroepen vormen samen het Breed Moderamen (BM). Het BM geeft leiding aan het dagelijks functioneren van het kerkenwerk. De Kerkenraad is samengesteld uit alle ouderlingen, inclusief de ouderling-kerkrentmeesters, diakenen en de predikant(en). Het beleid van de gemeente wordt door de Kerkenraad bepaald en vastgesteld. De diverse taalgroepen bereiden hun beleid voor en zorgen ook voor de uitvoering. De onderlinge afstemming en coördinatie vinden plaats in het BM. Het organigram (bijlage XX) geeft de gemeentestructuur weer.

1) In de Kerkenraad hebben alle ambtsdragers uit de verschillende taakgroepen en de predikant(en).zitting.

2) Het Breed Moderamen bestaat uit: preses, scriba, voorzitter pastorale raad, voorzitter college van diakenen, voorzitter college van kerkrentmeesters, voorzitter taakgroep eredienst, voorzitter taakgroep vorming en toerusting, voorzitter taakgroep jeugd, voorzitter seniorenraad, één predikant en een notulist (geen ambtsdrager).

3) Het Moderamen (voorzitter, scriba, predikant) bereidt de vergaderingen voor van het Breed Moderamen en de Kerkenraad en is aanspreekpunt voor ad-hoc probleemsituaties.

3.4 Vrijwilligers

Christen zijn is nauw verbonden met de roeping om dienstbaar in de samenleving te staan. Dit uit zich binnen de gemeente in een grote inzet door vrijwilligers. Naast en in nauwe samenwerking met de beroepskrachten vormen de vrijwilligers de ruggengraat van de gemeente.

Binnen onze gemeente zijn veel vrijwilligers actief. De kerkenraad is dankbaar voor de inzet van de al die vrijwilligers.

Uit hoofdstuk 2 blijkt dat dit ook wordt gewaardeerd door de gemeenteleden, maar tegelijkertijd is er zorg, zorg om de toenemende vergrijzing onder de vrijwilligers. Voor jongere gemeenteleden is het doen van vrijwilligerswerk minder vanzelfsprekend.

Vooraf jongeren willen zich niet voor langere tijd binden aan een vrijwilligerstaak. Er ontstaat een ander type vrijwilliger, meer gericht op tijdelijke en flexibele inzet. Er worden hogere eisen gesteld en er is een kritischer blik naar het doel, de organisatie en inhoud van het vrijwilligerswerk.

Met deze ontwikkeling wil de kerkenraad rekening houden in haar vrijwilligersbeleid. Het vraagt visie en strategie. Het vrijwilligersbeleid moet getuigen van zorgvuldigheid en inspiratie.

Het vrijwilligersbeleid gaat uit van drie hoofdtaken:

1. Werven;
2. Begeleiden;
3. Uitzwaaien.

In dit hoofdstuk zal op elk van deze hoofdtaken worden ingegaan.

3.4.1 Visie

De Open Hof ziet het vrijwilligerswerk als een wezenlijk onderdeel van het gemeente-zijn. Naast het werk van de professionals, wordt vrijwilligerswerk ingezet ten behoeve van de organisatie van de gemeente, gemeenteleden en in de samenleving.

Het vrijwilligerswerk vraagt inzet en energie van de vrijwilliger, maar het kunnen inzetten van gaven en talenten levert de vrijwilliger ook iets op. Daar wil De Open Hof in haar beleid t.a.v. werving en behoud het accent op leggen. Evenals het aanbieden van korte, afgebakende taken, gericht op de vrijwilliger van de toekomst.

Het werken als vrijwilliger binnen de gemeente wordt gezien als het bieden van ruimte aan de inzet van ieders gaven en talenten. Hierbij wordt ook gekeken naar het betrekken van groepen en personen die veelal langs de zijlijn staan omdat hun gaven en talenten niet gezien, niet gewaardeerd en ingezet worden. Uitdrukkelijk wordt de groep 25-45 jarigen genoemd. Op deze wijze kunnen zij actief worden betrokken en voelen zij zich gezien en gekend in de gemeente.

Het vrijwilligerswerk wordt uitgevoerd in alle geledingen van de kerk; pastoraat, diaconaat, beheer, jeugdwerk, eredienst, vorming & toerusting.

Er wordt ervan uitgegaan dat er in ieder gemeentelid een kwaliteit schuilt die te gebruiken is in het vrijwilligerswerk van de gemeente. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde "Talentenbank"(zie 3.4.6).

Vrijwilligerswerk is zowel materieel als immaterieel, gericht op beheertaken (o.a. ondersteuning kostenstaken) en op geestelijke en diaconale taken.

Vrijwilligerswerk wordt zowel door ambtsdragers uitgevoerd als door taakdragers.

Ambtsdragers zijn ouderlingen en diakenen en vormen gezamenlijk de kerkenraad (zie 3.3).

Taakdragers kunnen een onderdeel vormen van een taakgroep, maar zijn geen lid van de kerkenraad.

3.4.2 Vrijwilligerswerk

In de kerk is een veelheid en verscheidenheid aan vrijwilligers actief. De Open Hof onderscheidt daarbij de volgende typen:

- Vrijwilligers op het gebied van bestuur en administratie;
- Vrijwilligers op het gebied van pastoraat en diaconaat;
- Vrijwilligers op het gebied van vorming en toerusting;
- Vrijwilligers in het jeugdwerk;
- Vrijwilligers rondom eredienst;
- Vrijwilligers in beheer en onderhoud.

3.4.3 Werven

Om te voorkomen dat er gedurende het hele jaar vrijwilligers worden geworven, wat leidt tot 'wervingsmoehheid', zal de werving van vrijwilligers zich concentreren in de maanden voorafgaande aan de bevestigingsdienst. In februari beginnen de voorbereidingen in het BM, daarna in kerkenraad en taakgroepen en in april wordt ter afronding een zogenaamde vrijwilligers/talenten-dienst gehouden. De uitvoering gaat conform de plaatselijke regeling.

Uiteraard zal een vrijwilliger die zich gedurende het jaar meldt niet worden afgewezen en met open armen worden ontvangen. Deze vrijwilliger wordt binnen de gekozen taakgroep ingewerkt en als het een taak of ambt betreft waarbij het voorstellen aan de gemeente en/of bevestiging zal dit tijdens de daarvoor bestemde dienst gebeuren.

Vrijwilligers die zich inzetten rondom het beheer van de kerk worden gedurende het hele jaar geworven, na het ontstaan van een vacature. Bij het werven van vrijwilligers wordt samengewerkt met alle taakgroepen en dit wordt centraal gecoördineerd vanuit het BM. De groep gemeenteleden tussen de 25-45 jaar vraagt een andere wijze van werven. Dit wordt nader uitgewerkt in de beleidsvoornemens voor 2016. Ambtsdragers worden bevestigd in de dienst op eerste Pinksterdag. Taakdragers worden tijdens deze dienst voorgesteld aan de gemeente en beide groepen vrijwilligers ontvangen de zegen. Ambts- en taakdragers in het pastoraat leggen tijdens deze dienst de eed van geheimhouding af. Tevens ontvangen alle vrijwilligers een welkomstboekje namens de kerkenraad en de taakgroepen hebben meestal eigen afspraken rondom het aanbieden van een welkomstattentie.

3.4.4 Begeleiden

Voor iedere taak of ambt is beschreven wat de taak inhoudt, een tijdsindicatie en een tijdsduur. Zodat de vrijwilliger vooraf weet waar hij aan begint.

Iedere vrijwilliger wordt ingewerkt door een ervaren andere vrijwilliger of (deels) door een professional. Er worden afspraken gemaakt over de inhoud, de omvang en de duur van het vrijwilligerswerk.

Er wordt met iedere vrijwilliger zorgvuldig omgegaan. Er is oog voor het persoonlijke welzijn, er zijn mogelijkheden voor feedback, een vertrouwelijk gesprek of geestelijke begeleiding. De voorzitters van de taakgroepen hebben hierin een belangrijke rol, maar ook collega-vrijwilligers kunnen naar elkaar omzien.

Er wordt jaarlijks binnen de taakgroepen geïnventariseerd welke kennis en vaardigheden bij de vrijwilligers vergroot kan worden. Passend bij de inhoud van de taak van de vrijwilliger worden trainingen ter toerusting aangeboden. Dit kan in eigen beheer, of vanuit het Landelijk Dienstencentrum van de PKN. Iedere taakgroep heeft hiervoor een budget beschikbaar wat jaarlijks wordt opgenomen in de begroting.

Jaarlijks vindt in de taakgroep een evaluatie plaats over het afgelopen jaar. Hierin wordt het functioneren van de taakgroep besproken. Waar nodig kan ook een individuele evaluatie met de vrijwilliger plaatsvinden.

Er wordt gezorgd voor voldoende faciliteiten en financiële middelen ten behoeve van het vrijwilligerswerk. De vrijwilligers zijn met betrekking tot een ongeval gedekt door een ongevallenverzekering van de Gemeente Oud-Beijerland.

Vrijwilligers worden niet geldelijk beloond, wel kunnen werkelijke kosten (bijvoorbeeld benzinekosten) worden gedeclareerd. Indien een vrijwilliger voor een langere periode (grotendeels) de taken van een beroepskracht uitoefent kan bij hoge uitzondering een geldelijke vergoeding worden gegeven tot het maximale bedrag dat belastingvrij mag worden uitgekeerd. Bij een vrijwilliger die de taken van een beroepskracht overneemt wordt gewerkt met een vrijwilligersovereenkomst (conform die van de PKN).

De Open Hof gaat ervan uit dat de vrijwilliger zijn talent op een positieve wijze inzet ten dienst van de gemeente. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd: "Vrijwillig, maar niet vrijblijvend". Er wordt vanuit gegaan dat de vrijwilliger zich houdt aan de gemaakte afspraken en als dit niet kan zich dan ook hiervoor (tijdig) afmeldt.

Het is belangrijk dat vrijwilligers ervaren dat ze gewaardeerd en gezien worden. Hierin speelt de taakgroep waartoe de vrijwilliger behoort een belangrijke rol, maar ook vanuit de kerkenraad wordt regelmatig omgezien naar deze vrijwilligers. Dit in de vorm van een jaarlijkse evaluatie met (een vertegenwoordiging) van elke taakgroep.

Jaarlijks wordt voor alle vrijwilligers een bijeenkomst georganiseerd om iedereen van harte te bedanken. De meeste taakgroepen hebben ook een eigen jaarlijkse bijeenkomst om met elkaar het seizoen af te sluiten of te beginnen.

3.4.5 Uitzwaaien

Er komt een tijd dat er afscheid wordt genomen van een vrijwilliger. Dit kan omdat de periode van het ambt erop zit of door eigen keuze van de vrijwilliger. Vrijwilligers vertrekken niet zomaar, er is aandacht voor evaluatie en afscheid.

Ambtsdragers en taakdragers met een geheimhoudingsplicht en andere taakdragers die dat willen nemen afscheid tijdens de dienst op eerste Pinksterdag. Voor hen geldt ook de geheimhoudingsplicht na aftreden en afscheid.

Met iedere vrijwilliger wordt een evaluatiegesprek gehouden door de voorzitter van desbetreffende taakgroep of door de beroepskracht die de groep vrijwilligers begeleidt.

Dit evaluatiegesprek markeert het afscheid, kijkt terug en vooruit. Het geeft de vrijwilliger de gelegenheid om te vertellen hoe hij het heeft ervaren en levert de gemeente mogelijk waardevolle adviezen voor de toekomst op.

Tevens wordt aan de vrijwilliger gevraagd of hij betrokken wil worden bij het inwerken van zijn opvolger.
Iedere vrijwilliger ontvangt een bedankje namens de kerkenraad en de meeste taakgroepen hebben hierover onderling eigen afspraken gemaakt op welke wijze er wordt bedankt.

3.4.6 Talentedbank

Na jaren gewerkt te hebben met een talentenbank in beheer van vrijwilligers werkt De Open Hof m.i.v. september 2015 met een talentenbank via (een besloten deel van) de website.
Taken voor de vrijwilligers kunnen op de website worden gezet en vrijwilligers kunnen hun talenten hier ook aanbieden. Op deze manier kan vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd door de vrager en de aanbieder. Dit past meer bij de wensen en mogelijkheden van de jonge vrijwilligers.

Hoofdstuk 4 Kerntaken

In hoofdstuk 3 is gesproken over de 5 factoren die samen het gemeente zijn bepalen. De factor 'kerntaken' komt in dit hoofdstuk aan de orde. In dit hoofdstuk worden vijf kerntaken beschreven

- 4.1 Gemeenschap
- 4.2 Vieren
- 4.3 Leren
- 4.4 Dienen
- 4.5 Getuigen
- 4.6 Jeugdwerk

Het jeugdbeleid is naast het algemene beleid in paragraaf 4.6, per kerntaak opgenomen in desbetreffend hoofdstuk.

4.1. Gemeenschap, het pastoraat

4.1.1 Inleiding

De pastorale raad heeft vanuit de kerkenraad de opdracht om het pastoraat in De Open Hof vorm en inhoud te geven. De pastorale raad wordt gevormd door alle vrijwilligers en beroepskrachten in het pastoraat. De Open Hof gaat er echter vanuit dat pastoraat een taak van de hele gemeente is. En die rol wordt ook opgenomen door veel gemeenteleden; onderling en vaak spontaan.

Het is daarom een taak van de pastorale raad te zorgen voor een vangnet voor wie buiten de boot valt en het ontwikkelen van nieuwe initiatieven.

Deze nieuwe initiatieven moeten aansluiten bij de verwachtingen van de mensen van vandaag. Dat vraagt om een signalerende houding, herbezinning op de vraag waar pastoraat voor bedoeld is. Er zijn verschillende doelgroepen te onderscheiden, het jeugdpastoraat (zie 4.1.5), het seniorenpastoraat (zie 4.1.6) hebben een duidelijke plaats en vorm gekregen. Ook is er pastoraat in crisissituaties, bij belangrijke gebeurtenissen in het leven van gemeenteleden en in de dagelijkse, informele contacten. Maar gebaseerd op de visie in hoofdstuk 2 zal er aandacht zijn voor doelgroepenpastoraat en herbezinning op de huidige vorm.

4.1.2 Visie op het pastoraat

Het pastoraat heeft tot doel het leggen en onderhouden van contacten met de gemeenteleden om gestalte te geven aan onze betrokkenheid bij het evangelie dat God naar mensen omziet.

Het gewenste effect van pastoraat is dat alle betrokkenen, in overeenstemming met hun aard en behoeften, verrijking ervaren van hun geloof en hun leven van alle dag, vanuit de zorg voor en de betrokkenheid op elkaar, in en vanuit onze gemeente.

Pastoraat wil signaleren wat er speelt te midden van de mensen en hen waar nodig ondersteuning bieden. Deze ondersteuning kan variëren van materiële ondersteuning tot geestelijke bijstand. Het pastoraat zoekt herin uitdrukkelijk de samenwerking met het diaconaat.

Pastoraat ontstaat:

- waar mensen geraakt worden door God (*leven uit Gods liefde*);
- waar mensen aandachtig aanwezig zijn om de ander, met respect, aan te horen en te verstaan in zijn of haar vragen over levensbeschouwing, zingeving en geloof (*verantwoordelijkheid*);
- waar mensen in nood verkeren door materiële oorzaken (*signaalfunctie naar diaconie*).

Pastoraat vraagt

- om mensen, die het pastoraat willen dragen vanuit verschillende verantwoordelijkheden en taken;
- om mensen, die met respect en 'met innerlijke ontferming bewogen', durven openstaan voor die ander, die hulp nodig heeft;
- om mensen, die niet kijken naar beperkingen en problemen, maar willen denken in oplossingen en mogelijkheden;
- om mensen die 'mens willen zijn onder de mensen', net als Jezus.

4.1.3 Pastoraal gesprek

Een belangrijkste vorm van pastoraat is het gesprek. Want in het pastorale gesprek is er sprake van contact, ontmoeting. In het pastorale gesprek:

- kunnen gevoelens worden gedeeld (*bewogenheid*);

- kan het contact tot stand komen en mogelijk groeien (*verbondenheid*);
- mag ieder zich in zijn of haar eigenheid aanvaard weten (*aanvaarding*);
- kunnen we door te luisteren dienstbaar zijn aan elkaar (*dienstbaarheid*).

Pastoraat krijgt gestalte binnen onze gemeente zowel op individueel niveau als op niveau van speciale doelgroepen. Pastoraat is altijd interactief: het beweegt zich over en weer tussen degene die pastoraat verleent en degene die pastoraat ontvangt. Zender en ontvanger kunnen van plaats wisselen en dit maakt pastoraat een bijzonder fenomeen.

4.1.4 Doelgroepenpastoraat

Pastoraat begint waar mensen elkaar ontmoeten en oog en oor voor elkaar hebben, dat is de basis. Voor de organisatie van het pastoraat betekent dat: aansluiten bij waar mensen zijn en wat zij denken en beleven. Voor het jeugdpastoraat betekent dit dat zij de (kerkelijke) jeugd o.a. ontmoeten in de Baan (zie verder paragraaf 4.1.5). Voor het seniorenpastoraat betekent dit dat zij vooral de ouderen ontmoeten op bijeenkomsten in de verzorgings- en verpleeghuizen en op de KOG (zie 4.1.6). Maar ook bij hen thuis; het traditionele huisbezoek staat bij deze doelgroep nog hoog aangeschreven.

Voor de groep gemeenteleden tussen jeugd en senioren is er (op verzoek van desbetreffend gemeentelid) sprake van pastoraat op de momenten van geboorte, trouw en rouw, echtscheiding, ziekte en nood, het zogenaamde pastoraat op kruispunten in het leven.

De Open Hof wil vanuit het pastoraat aanwezig zijn bij belangrijke gebeurtenissen in het leven van haar gemeenteleden. Daarnaast zijn er de vaste contactmomenten vanuit het wijkteam; verjaardagskaart, kerstattentie, bezorging kerkelijke post.

Vanuit vorming & toerusting (zie 4.3) worden gespreksgroepen en kringen georganiseerd voor bijvoorbeeld doelgroepen of kortdurende activiteiten van mensen met dezelfde interesse; een gezamenlijke wandeling, het filmhuis etc. Ook dat zijn vormen van pastoraat.

Mensen in de leeftijd van 20-50 jaar zijn in het georganiseerde pastoraat nauwelijks zichtbaar. Er is nauwelijks tot geen behoefte aan huisbezoek, huiskamerbijeenkomsten of gesprekskringen.

Wel wil De Open Hof deze leeftijdscategorie laten weten dat ze er wel degelijk bij horen en dat er ook naar hen wordt omgezien. Ook is er landelijk gezien wel een tendens dat juist deze leeftijdsgroep wel degelijk bezig is met zingeving en levensvragen. Ook groeit daar de behoefte om over het geloof in gesprek te gaan. De Open Hof wil daar bij aansluiten en, in overleg met deze groep en de landelijke kerk, op zoek gaan naar nieuwe vormen, vormen die aanspreken en energie geven. Dit wordt meegenomen in de beleidsvoornemens voor 2016.

Voor jonge gezinnen wordt, in overleg met de leiding van de kinderdienst, het concept 'kliederkerk' nader uitgewerkt.

Daarnaast is het belangrijk om duidelijk te communiceren over wat pastoraat inhoudt, wat kunnen gemeenteleden verwachten inzake het pastoraat, wat is pastoraat en welke vormen kennen we. Dit om het verschil in verwachtingen en invulling te voorkomen of weg te nemen.

4.1.5 Jeugdpastoraat

Voor volwassenen in een kerk is het (ouderen)pastoraat niet weg te denken. Maar hoe is dat eigenlijk voor kinderen of jongeren? Wie heeft oog voor de pastorale zorg voor deze leeftijdsgroep? Zij maken immers ook dingen mee in hun leven die vragen om pastorale begeleiding. Pastoraat is overigens niet alleen crisispastoraat; gewoon omzien naar de ander, een beetje aandacht voor elkaar is net zo waardevol voor volwassenen als voor kinderen en jongeren.

Pastorale zorg aan kinderen en jongeren is dus belangrijk. Even belangrijk is het inbedden van die zorg in de Pastorale Raad binnen De Open Hof, zodat het jeugdpastoraat ook op de lange termijn gewaarborgd blijft. Alle leden van de wijkteams moeten naast de zorg voor volwassenen, oog hebben voor de kinderen of kleinkinderen in een gezin of familie. Net zoals de leden van de jeugdraad, leiding van de clubs en leiding van de kerkelijke activiteiten oog moeten hebben voor kinderen die probleemgedrag vertonen of zich anders dan anders gedragen.

Het pastorale jeugd team valt onder de Pastorale Raad, de jeugdoudersling (met als speciale taak het jeugdpastoraat) zal het team vertegenwoordigen in de Pastorale Raad.

Voor nadere uitwerking wordt verwezen naar het Jeugdbeleidsplan.

4.1.6 Seniorenpastoraat

Onze gemeente kent voor gemeenteleden van 80 jaar en ouder het zogenaamde seniorenpastoraat. De taak van het seniorenpastoraat is het afleggen van bezoeken aan de senioren binnen onze gemeente. Het streven is om dit 2 maal per jaar te doen. De frequentie is uiteraard afhankelijk van de wensen en behoefte van desbetreffende senior. De wijkteams geven aan de secretaris van het seniorenpastoraat door wanneer een gemeentelid binnen hun wijk 80 jaar is geworden.

Het seniorenpastoraat wordt gevormd door de seniorenouderling en de seniorenbezoekers. De seniorenbezoekers werken samen met één of meerdere wijkteam(s).

KOG

Een bijzondere vorm van seniorenpastoraat is het KOG (Kontaktmiddag Oudere Gemeenteleden). Een al jaren bestaande bijeenkomst die 6 á 7 maal per jaar wordt georganiseerd door een groep enthousiaste vrijwilligers en waar alle oudere gemeenteleden van harte welkom zijn. De ontmoeting met elkaar staat voorop. Vanuit de verbondenheid met het geloof is er een gevarieerd programma met een spreker, waarin we luisteren, zingen, vieren. Dat vieren gebeurt in ieder geval bij de jaarlijkse Paas- en Kerstvieringen voor oudere gemeenteleden die door de KOG worden georganiseerd i.s.m. de predikant.

4.1.7 Toerusting

Toerusting van leden van de PR en de wijkteams is een belangrijk onderdeel om goed te kunnen functioneren binnen de toebedeelde taak in het pastoraat.

De PR begint elke vergadering met een bezinningsonderwerp, in het kader van toerusting. Eenmaal per jaar wordt een toerustingsavond georganiseerd voor alle leden van de PR en wijkteams.

Bij aantreding ontvangen alle leden van de PR een boekje met praktische suggesties bij pastoraal bezoekwerk: "Uitgerust op pad". Jaarlijks wordt de scholingsbehoefte geïnventariseerd en naar een passende training gezocht. De landelijke basis cursus Pastoraat, vanuit het Dienstencentrum, wordt van harte aanbevolen voor nieuwe werkers in het pastoraat.

4.2 Vieren, eredienst, tienerkerk en kinderdienst

4.2.1 Eredienst

Visie

De Open Hof draagt liturgie en kerkmuziek hoog in het vaandel. Om dit ook waar te kunnen maken is het nodig en wenselijk dat we een heldere visie hebben op liturgie en kerkmuziek. Vanuit deze visie kunnen de liturgie en kerkmuziek verder ontwikkeld, georganiseerd en uitgevoerd worden.

De eredienst binnen de gemeente kenmerkt zich door een klassieke liturgische vorm met oecumenische en moderne invloeden. Het kerkelijk jaar is bepalend voor de inhoud van de liturgie. Binnen het kerkelijk jaar ligt het zwaartepunt op Pasen.

Wekelijks is er een met zorg samengestelde liturgie, geïnspireerd door de kerkelijke traditie van eeuwen. De predikant en de cantor-organist dragen, in onderling overleg, ieder op eigen wijze bij aan de invulling en uitvoering van de liturgie en de kerkmuziek.

Er bestaan diverse vormen naast de 'gewone' eredienst, zoals een doopdienst, een dienst van Schrift en Tafel, een Israëlzondag, een Oogstdienst, een startzondag, een jeugddienst, een dienst van bevestiging en afscheid ambtsdragers, een Taizé-viering, een Vesper, een uitvaartdienst, een trouwdienst, een gebedsdienst, een aangepaste gezinsdienst, een dienst Allerzielen.

In het beleid voor de komende 4 jaar zal gezocht worden naar nieuwe vormen van vieringen.

Liturgie

De liturgie is binnen de gemeente in het algemeen en in de Taakgroep Eredienst in het bijzonder al enige tijd onderwerp van ontwikkeling en evaluatie. De keuze voor de vorm van viering blijft een terugkerend bezinningspunt: een vaste orde van dienst geeft herkenbaarheid maar mag geen keurslijf worden. Met andere woorden, liturgie blijft zich bewegen in het spanningsveld tussen traditie en vernieuwing, als een constant proces binnen een veranderende samenleving van, met, door en voor mensen. Alle doelgroepen moeten zich immers kunnen herkennen in de liturgie.

Liturgievernieuwing is een blijvend aandachtspunt.

Kerkmuziek en muziek in de kerk

De kerkmuziek is één van de pijlers, waarop de vieringen in *De Open Hof* rusten. Daarbij wordt gestreefd naar een kwalitatief zo goed mogelijke uitvoering van de muziek. De kerkmuziek is ondersteunend aan het gesproken woord. Muziek bepaalt in sterke mate het gemeenschapsgevoel. Muziek verdiept, verlengt en vervolmaakt dat wat de mens tot uitdrukking wil brengen. In onze gemeente wordt er veel gezongen: vanuit de traditie (bekend) naar eigentijds (onbekend).¹

Het huidige beleid van onze gemeente is, dat de eredienst in het teken staat van een “viering” en niet van een “uitvoering”. Het uitgangspunt is om bij de viering zoveel mogelijk gebruik te maken van eigen kerkmusici en muzikale talenten binnen onze gemeente, dit om de continuïteit van de van liturgie en kerkmuziek te waarborgen. *De Open Hof* gemeente is dan ook blijvend op zoek naar muzikale talenten binnen haar eigen gemeente om op die manier muziekvariatie in onze kerkdiensten mogelijk te maken. Daarnaast staat *De Open Hof* ook positief tegenover het inzetten van externe musici (musici van buiten onze gemeente). Dit biedt ruimte voor gevarieerdheid en kennismaking met andere genres.

De insteek is om in de toekomst wat meer dan voorheen externe koren de ruimte te geven binnen onze eredienst. Het is immers verfrissend om eens “een ander geluid te horen”. Hierbij wordt zeker gekeken naar koren waarin gemeenteleden zingen.

Kerkmuziek en jongeren

Het streven is jonge mensen, zoals zij die bij de plaatselijk muziekverenigingen spelen, te stimuleren om in groepsverband of individueel mee te werken aan onze erediensten. De insteek: aansprekende muziek voor jonge kerkgangers tussen de 15 en 25 jaar, hedendaagse popmuziek met een diepere Christelijke achtergrond. Een kerkelijke binding met *De Open Hof* daarbij niet een eerste vereiste. De verantwoordelijkheid voor de muzikale bijdrage van deze jonge mensen ligt bij de cantor-organist.

4.2.2 Vieringen van kinderen en jongeren

Tijdens kerkdiensten is er voor verschillende leeftijdsgroepen opvang of een eigen programma.

Crèche

Voor de jongste kinderen van 0 - 4 jaar is er crèche.

Kinderdienst

Voor de basisschool leeftijd is er Kinderdienst. Groep 1 en 2, groep 3, 4 en 5 en groep 6, 7, en 8 gaan tijdens de dienst naar hun eigen ruimte voor een (bijbel)verhaal en verwerking.

Tienerdienst

Voor tieners van 12 - 15 jaar is er eens in de twee weken Tienerdienst. Voor de leeftijd 15+ is er eens in de maand een Tiener+ dienst. De tieners beginnen gelijk in hun eigen ruimte, maar komen tijdens de zegen terug in de kerkdienst.

Terugloop in zowel het aantal kinderen als tieners, baart de leiding zorgen. Dit heeft niet zozeer te maken met kinder- of tienerdienst zelf, maar meer met de terugloop in het kerkbezoek van gezinnen. Het is zowel noodzakelijk om na te denken over hoe deze leeftijdsgroep (meer) aangesproken kan worden, alsook om na te denken over mogelijkheden om in de toekomst met kleinere groepen een goede en boeiende kinder- of tienerdienst te kunnen hebben.

Jeugd- en gezinsdiensten

Groeien naar een volwassen geloof betekent dat kinderen en jongeren mogen leren begrijpen en waarderen wat een kerkdienst voor hen kan betekenen: een ontmoetingsplek van elkaar en van God. Niet alleen volwassenen mogen dit ervaren, ook de jeugd mag voelen dat een kerkdienst iets bijzonders is. Maar dan mag je het als kerk wel een beetje aantrekkelijk maken, anders haakt de jeugd af. Tijdens deze bijzondere diensten moet worden nagestreefd:

- ruimte om te vieren op eigen leeftijdsniveau
- ruimte voor vernieuwende / verjongende manieren van vieren, deze diensten mogen
- experimenteel en creatief zijn, met ruimte voor vrije vormen en andersoortige muziek
- samenhang tussen de verschillende generaties
- ruimte om van elkaar te leren en elkaar te respecteren

Er is een duidelijke structuur en planning van jeugd- en gezinsdiensten. Er zijn minimaal 4 jeugddiensten en 2 gezinsdiensten per seizoen. De startdienst en overstapdienst zijn hierin meegerekend.

De voorbereiding van deze diensten moeten een nadrukkelijker samenwerking nastreven, dan de huidige. Een jeugdambtsdrager (of lid van de jeugdraad) is verantwoordelijk voor een dienst en zorgt ervoor dat deze met de voorganger en een groep jeugd + minimaal één leiding voorbereid wordt. De jeugd krijgt zodoende nadrukkelijker een rol in de voorbereiding en in de dienst dan voorheen.

Bovendien kan door de betrokkenheid van een jeugdambtsdrager meer samenhang in de diensten door de jaren heen nagestreefd worden.

4.3 Leren, vorming en toerusting

De factor 'leren' moet in de ruime zin van het woord worden opgevat. Ontmoeting, gespreksgroep, clubwerk en tal van andere activiteiten geven dit gestalte.

4.3.1 Vorming en Toerusting

Onze droom

'Om aan een breed publiek vorming en toerusting te geven, dat zich uit in een breed en interessant programma, waar ook buitenkerkelijken zich door aangesproken voelen. Activiteiten die mensen aanraken, aanspreken en aan het denken zetten, die contacten tussen mensen stimuleren, die dialogen over het geloof bevorderen, die ieder in zijn of haar waarde laat, die ruimte biedt voor twijfel en houvast, maar die bovenal verder reiken dan het moment van beleven en ontvangen.'

Visie

V&T is een aanbod van activiteiten, gericht op ontmoeting, geïnspireerd door het Evangelie, waarin uiteenlopende facetten van geloven en leven op elkaar worden betrokken.

V&T speelt in op ontwikkelingen in kerk en samenleving met een zodanige invulling en vormgeving dat veel mensen, binnen en buiten de kerk, zich uitgenodigd voelen om mee te doen. Waar mensen zich uitgenodigd weten om met en van elkaar te leren. Waar een prikkel in zit die 'blijft', ook als de activiteit voorbij is. Mensen kunnen zichzelf hierdoor beter leren verstaan en kunnen groeien in hun relatie met God en elkaar.

Missie

V&T wil voor mensen binnen en buiten onze gemeente een plek zijn;

- Waar je verdieping vindt voor je geloofsleven.
- Waar vragen en ontwikkelingen van deze tijd aandacht krijgen.
- Waar vanuit de bronnen van het christelijk geloof gezocht wordt naar zin en betekenis van geloven.
- Om impulsen te geven aan hoe mensen, hoe wij, in het leven staan.
- Om impulsen te geven aan samenwerking tussen geledingen binnen de gemeente.
- Om impulsen te geven aan hoe wij gemeente van Jezus Christus zijn te midden van wat er speelt en leeft in deze wereld en in deze tijd.
- Om mensen te stimuleren en enthousiasmeren om vanuit de bronnen van het christelijk geloof op hun eigen wijze kleur te geven aan dat leven en het gemeente zijn.
- Om open te staan voor mensen en geledingen buiten onze gemeente, die op dit vlak iets kunnen bieden en zo op hun wijze bijdragen aan de realisering van onze missie.

Doelstellingen

V&T biedt jaarlijks een programma aan dat vanuit haar visie en missie inspeelt op wat er leeft binnen onze gemeente, op ontwikkelingen in de samenleving en ontwikkelt daartoe (doelgroep)gericht activiteiten. Zij zoekt hoe zij door haar aanbod kan bijdragen aan samenhang van onze gemeente en samenwerking tussen de diverse taakgroepen/geledingen.

V&T verdiept zich, liefst in samspraak met andere taakgroepen/geledingen, in het vraagstuk hoe invulling gegeven kan worden aan activiteiten ten behoeve van de jongeren.

Oriënteert zich op nieuwe vormen alsook beproefde vormen opnieuw met het oog op het aanbod voor een nieuw seizoen.

Uitvoering

V&T is het coördinatiepunt jaarprogramma met het overzicht van kringen en (huiskamer)activiteiten. Ze faciliteert en coördineert activiteiten en lezingen in de Huiskamer van De Open Hof, faciliteert en coördineert filmvertoningen in het Filmhuis van De Open Hof.

Bezinning

Bezinning is kijken naar wat de actualiteit biedt en hoe we daar in onze gemeente op in spelen.

Bezinning is nodig als het gaat om beleidsmatig en planmatig werken. Bezinning evalueert het V&T programma. Bezinning inventariseert behoeften en ideeën als input voor het jaarlijks V&T programma.

Bezinning is niet sturend in de opvoeding van de gemeente.

Bezinning is meer dan wat leuke dingen doen, het zijn activiteiten die verder gaan dan het moment van beleven!

4.3.2 Geloofsopvoeding

Veel ouders vinden het tegenwoordig lastig om vorm te geven aan de geloofsopvoeding. Vormen die vroeger bij hun eigen opgroeien gebruikelijk waren, passen niet meer, of steeds moeilijker, in het hedendaagse drukke gezinsleven. Bijbellezen na etenstijd of voor het slapen gaan, samen zingen, bidden, enz. Er is gewoonweg geen (priori)tijd voor. Ouders komen laat thuis van werk, er moet snel gegeten worden en dan moet er een kind ergens naar een sport of muziekvereniging. De zondagse kerkgang moet er ook aan geloven, men is blij dat er op zondagochtend even niets hoeft. Dit alles heeft tot gevolg dat geloofszaken steeds meer op de achtergrond raken in het gezin. Tegelijkertijd zijn ouders wel heel erg op zoek naar (nieuwe) manieren om vorm te geven aan het geloof en de geloofsopvoeding. Er ligt een grote kans voor de kerk om deze groep ouders (opnieuw) aan te spreken en te ondersteunen in de geloofsopvoeding.

Er is geen kant en klare oplossing om deze diverse groep aan te spreken. Er zal nagedacht moeten worden over wat past bij de Open Hof. Hier een aantal mogelijkheden op een rij:

a. *Gesprekskring met (jonge) ouders*

Een aantal maal per jaar komen ouders bij elkaar om te praten over onderwerpen rondom de geloofsopvoeding. Men vindt herkenning bij elkaar, kan zijn of haar verhaal delen met anderen. Men ervaart dat zij niet de enige zijn die als ouder kunnen worstelen met bepaalde zaken. Men kan elkaar ondersteunen en tips geven. Gespreksonderwerpen kunnen door de ouders zelf aangedragen worden of uit onderstaande materialen of websites worden gekozen, al dan niet onder begeleiding.

b. *Variant op deze gesprekskring*

Dezelfde opzet, alleen dan met de kinderen erbij. Bijvoorbeeld op zondagmiddag met lunch. Met de kinderen wordt apart hetzelfde thema besproken als met de volwassenen. Zo kan het gezin er thuis ook over door praten. Voor de allerkleinsten is er oppas.

c. *Huiskameravond*

Al eerder georganiseerd in de Open Hof, met toen een lage opkomst. Wellicht kunnen met een betere PR of een persoonlijke uitnodiging, meer ouders bereikt worden.

d. *Cursus*

Onder andere via JOP worden er cursussen geloofsopvoeding aangeboden. Dit zijn meestal een aantal avonden waarbij allerlei thema's rondom geloofsopvoeding aan de orde komen.

e. *Ouder-nevendienst*

Een veel gehoorde klacht is dat ouders het druk hebben en niet zo snel af komen op speciale doordeweekse avonden. Dan is het het overwegen waard om een moment te plannen tijdens een kerkdienst speciaal voor ouders. Niet alleen de kinderen verlaten de kerk, de ouders ook en gaan (eventueel ook opgedeeld in leeftijds categorieën) met elkaar in gesprek over geloof en geloofsopvoeding.

f. *Ouder-kind weekenden*

Boeiende gesprekken op gang brengen door ouder en kind samen pure quality time te bieden. Uiteraard met veel gezelligheid samen met andere ouder-kind koppels.

4.4 Dienen, diaconaat

4.4.1 Visie

Diaconaat is handelen

- geïnspireerd door het evangelie
- gericht op het lijden en de sociaal-maatschappelijke nood van individuen en groepen mensen
- gericht op het voorkomen, opheffen, verminderen, dan wel samen accepteren en dragen hiervan
- gericht op het scheppen van rechtvaardige verhoudingen.

Het College van Diakenen (CvD) heeft een open oog voor elk concreet handelen dat zich hiervoor inzet. Van harte wordt hierin ook afstemming en samenwerking met anderen gezocht. Zo hoopt het CvD er een steentje aan bij te kunnen dragen dat mensen in nood tot hun recht komen.

4.4.2 Missie

Het CvD wil zich ervoor inzetten dat diaconaat een wezenskenmerk van onze gemeente wordt. Daartoe ontwikkelen we initiatieven die bijdragen aan bewustwording en die de gemeente betrekken bij de invulling van diaconaat.

4.4.3 Beleidspunten

De missie van het CvD wordt handen en voeten gegeven door middel van (in willekeurige volgorde)

a. pastoraat

- b. viering
- c. betrokkenheid op de samenleving

a. Pastoraat

Het pastorale aspect van diaconaat spreekt uit de Hebreeuwse letter א (spreek uit: 'beet', wat 'huis' betekent). 'Huis' staat voor het persoonlijke leven van mensen. Daarin wi het CvD mensen van dienst zijn en met mensen op zoek gaan naar grond onder de voeten, een steun in de rug, een dak boven het hoofd, en perspectieven voor de toekomst. Op deze wijze mag er iets belichaamd worden van 'zo wil de Heer bij je zijn!'

b. Viering

In de liturgie krijgt de roeping om te dienen gestalte. We vieren dat Gods liefde voor al wat leeft ons in de vrijheid stelt om dienstbaar in het leven te staan. Van dááruit willen wij Jezus navolgen 'met de hand aan de ploeg' en getuigen dat liefde tot God en liefde tot de naaste onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

c. Betrokkenheid op de samenleving

In onze maatschappelijke betrokkenheid gaat het in het diaconaat om

- de waardigheid van mensen
- inzet voor wie uitgesloten is van volwaardige deelname aan samenleving
- verantwoord beheer van wat nodig is om een bestaan op te kunnen bouwen.

Kenmerken van de maatschappelijke betrokkenheid zijn

- gastvrijheid
- zorg
- werken aan verzoening
- werelddiaconaat
- ontwikkelingssamenwerking
- het onderhouden van kontakten met de overheid.

Concretisering beleidspunten CvD

De genoemde beleidspunten worden in de komende vier jaar geconcretiseerd door

- diaconaal bezoekwerk gestalte te geven, in samenwerking en overleg met andere pastorale
- taakdragers binnen de kerk en instellingen buiten de kerk
- de gemeente, van jong tot oud, bewust te maken van de diaconale aspecten van een viering en de gemeente uit te nodigen daar ook zelf een rol in te vervullen (zie jeugddiaconaat)
- een viertal projecten structureel en op uiteenlopende wijze onder de aandacht van de gemeente te brengen. De projecten zijn zò gekozen dat ze invulling geven aan diaconaat op uiteenlopende schaal:
  - Plaatselijk project
  - Regionaal project
  - Europees project
  - Wereld project

4.4.4 Jeugddiaconaat

De jeugd van tegenwoordig wil graag de handen uit de mouwen steken. Er is dan ook een groeiende belangstelling voor (jeugd-)diaconale projecten. Zo ook in de Open Hof waar in 2012 'De Baanbrekers' zijn gestart; een groepje tieners vanaf 12 jaar (middelbare school) die onder begeleiding allerlei acties voeren voor goede doelen.

Voor jongeren is het vaak moeilijk om hun geloof een plekje te geven in hun leven. Daarover nadenken of praten is niet voor iedere tiener zo gemakkelijk. Iets actiefs doen, die stap is een stuk minder groot. Op het moment dat je met een goede doelen actie aan de slag gaat, wordt het geloof ineens een stuk tastbaarder; er zijn voor je naaste krijgt echt handen en voeten.

Een aantal punten van De Baanbrekers uitgelicht:

Verdieping en bewustwording:

De tieners mogen zelf doelen of acties aandragen. Ook worden er vanuit de begeleiding suggesties gedaan. De tieners mogen zelf kiezen aan welke actie ze wel of niet meedoen.

Groepsvorming:

In de beginfase is de groepsvorming van De Baanbrekers erg belangrijk. Uitproberen, bekendheid krijgen, verantwoordelijkheid leren dragen voor een actie, al dat soort dingen hebben tijd nodig om een stevige basis te vormen voor de jaren die gaan volgen voor deze groep.

4.5 Getuigen

4.51 Algemeen

In haar visie geeft onze gemeente aan dat zij zich geroepen weet om gastvrij en verantwoordelijk in de samenleving te staan en dienstbaar te zijn aan mensen in de knel (2.1)

Uit een nadere toelichting hierbij wordt gesteld dat we niet alleen voor ons zelf leven, maar nadrukkelijk een boodschap hebben aan en voor de wereld.

Geïnspireerd en gemotiveerd vanuit het evangelie van Gods liefde zoeken we naar brede sociale en maatschappelijke verbinding met instellingen en organisaties die opkomen voor de kwetsbare mensen, voor sociale samenhang, solidariteit, vrede en gerechtigheid. (Wereldwinkel, Amnesty, Pameijer, Alerimus)

Ook diverse kerkelijke activiteiten zijn er op gericht om in de [Oud-Beijerlandse](#) samenleving de ontmoeting en het samen optrekken met andersgelovigen te stimuleren. (Huiskamer, filmavonden, dauwtrappen, kerstdiner).

Aansluitend bij de sterkte-zwakke analyse zal het met het oog op de toekomst van onze gemeente in een veranderende kerk en veranderende samenleving nodig zijn om op dit punt van 'getuigen' verdere ontwikkelingen te maken en uitdagingen het hoofd te bieden (zie 2.3.5)

4.5.2 Jeugdwerk gericht op getuigen

Het jeugdwerk van de Open Hof is er ook op gericht om kinderen en jongeren die niet kerkelijk betrokken zijn, of niet gelovig zijn, in aanraking te brengen met geloof.

Dit raakt sterk aan de twee punten uit de missie van de Open Hof, omzien naar elkaar en omzien naar de samenleving. Dat blijft tenslotte niet beperkt tot de eigen kring, de eigen gemeente, maar roept ook op om over gemeentegrenzen heen te kijken.

Het missionaire aspect binnen het jeugdwerk is lastig te vatten. Er kan op verschillende manieren tegenaan gekeken worden. En dat geldt dan met name voor het clubwerk. De *kerkelijke activiteiten* richten zich vooral op de kerkelijk betrokken jeugd. Anderen zijn van harte welkom, maar deze activiteiten hebben in mindere mate een missionair doel in zich. Het *clubwerk* is in die zin zeer missionair, omdat er veel kinderen en tieners komen, die niet kerkelijk betrokken zijn. Het kamp aan het einde van het seizoen is daar misschien wel het beste voorbeeld van, omdat dan altijd veel 'gasten' meegaan.

Bij missionair werk gaat het er uiteindelijk om dat je vertrekt vanuit een kerkelijk of gelovig standpunt en vanuit die basis je activiteiten vorm geeft (zonder verborgen agenda). Is het voldoende dat de clubs plaatsvinden in een kerkgebouw, dat de kerk de eindverantwoording draagt?

Gekozen is om het clubwerk op deze plek – bij de kerntaak getuigen - in het algemene beleidsplan te zetten, los van het antwoord op bovenstaande vraag. Het clubwerk is open voor iedereen, dus deze plek is het meest logisch.

Visie op clubs & Baan

Het *ontmoeten* (gemeenschap) staat centraal bij het clubwerk. Kinderen of tieners komen graag, hebben veel plezier, voelen zich er thuis. Of in het geval van de 16+ers, zij vinden het fijn om van de ruimte gebruik te mogen maken. Men waardeert het zeer om een eigen plek te hebben, ergens waar ze elkaar in alle vrijheid kunnen ontmoeten, kletsen, hangen en af en toe een feestje vieren.

In het jeugdbeleidsplan 2013 zijn een aantal beleidsaanbevelingen gedaan om het clubwerk te verbeteren. Inmiddels is er hard gewerkt aan deze punten en beginnen ze al deels hun vruchten af te werpen.

Doelen zoals benoemd in het jeugdbeleidsplan 2013:

- De *structuur* van de clubs moet worden versterkt.
- Clubs krijgen meer *inhoud*.
- Kerkelijk betrokken jeugd (opnieuw) aanspreken.

Open Baan

Het Open Baan werk is bedoeld om jongeren (van buiten de kerk) een plek te bieden voor ontmoeting, gezelligheid, een praatje. In de praktijk is er weinig onderscheid tussen het Open Baan werk en de leden van de 16+. Het gaat grotendeels om dezelfde personen. Daarnaast komt de clubleiding grotendeels ook voort uit deze 16+ groep.

4.6 Jeugdwerk, algemeen

Hoewel het jeugdwerk een integraal onderdeel is van alle andere paragrafen in dit hoofdstuk, wil De Open Hof het algemene beleid van het jeugdwerk uitdrukkelijk een plaats geven in dit hoofdstuk. Deze paragraaf is bewust aan dit hoofdstuk toegevoegd omdat het een goed beeld geeft van de samenhang van de verschillende paragrafen.

4.6.1 Inleiding

Het jeugdwerk is een afspiegeling van de breedte van de Open Hof. En net zoals er gemeentebreed een zeer gevarieerd aanbod is van activiteiten, zo is er ook voor de jeugd veel aanbod. In alle facetten van het kerkenwerk en jeugdwerk klinkt ergens de kleur of (christelijke) identiteit door. Uiteraard passend bij de activiteit op het ene moment meer dan het andere.

Met het aanbieden van activiteiten voor de jeugd wordt gezocht naar een balans tussen de 5 kerntaken *vieren, leren, dienen, ontmoeten (gemeenschap) en getuigen*. Het is belangrijk om een goede samenhang te hebben van de 5 kerntaken, zowel *tussen* clubs en kerkelijke activiteiten als *binnen* de clubs en kerkelijke activiteiten zelf, omdat je op deze manier iets laat zien van je kleur of identiteit. Het mooie is namelijk, dat als je op deze manier zoekt naar samenhang, je tegelijk ook recht kan doen aan de drie punten van de missie van de Open Hof: je kan zoeken naar de betekenis van Gods liefde in het evangelie, je kan omzien naar elkaar, je kan verantwoordelijkheid leren dragen voor de samenleving. En dat hoeft niet los, apart van elkaar gezien te worden, maar kan *binnen* en *tussen* clubs en kerkelijke activiteiten een plek krijgen.

Kinderen en jongeren staan nog aan het begin van hun verhaal; mogen nog leren, ontdekken, fouten maken, zoeken, vragen... Het is aan de rest van de gemeente om de jeugd die ruimte te bieden.

Om inspirerende voorbeelden te zijn. Om samen, jong en oud, te bouwen aan Gods huis.

Het jeugdwerk in de Open Hof vormt een belangrijk onderdeel van de gemeente. Kinderen, tieners en jongeren vragen een andere aanpak en benadering dan volwassenen. Zij staan immers nog 'letterlijk' in de kinderschoenen van hun weg met God en moeten nog groeien naar volwassen gelovigen en kerkgangers. Beleid rondom de jeugd heeft dan ook een eigen aanpak en insteek nodig. In de bijlage is daarom het gehele jeugdbeleidsplan nog na te lezen.

4.6.2 De Jeugdraad

Het jeugdwerk wordt aangestuurd door de jeugdraad. Dit uitvoerende orgaan heeft een aantal taken:

- *Vertegenwoordiging binnen de kerkenraad* (en indien noodzakelijk in diverse colleges / taakgroepen). Vanuit de kerkenraad blijft de jeugdraad op de hoogte van belangrijke zaken en andersom kan de jeugdraad belangrijke punten met betrekking tot het jeugdwerk bespreken in de kerkenraad.
- *Organisatie van clubs en activiteiten*. De jeugdraad is als het ware een spin in het web; overziet alle activiteiten die plaatsvinden en zorgt waar nodig voor afstemming, overleg en bijsturing. Daarnaast neemt de jeugdraad het voortouw in het organiseren van bredere / gezamenlijke activiteiten, zoals het clubkamp.
- *Gezicht van het jeugdwerk*. Het is goed om als jeugdraad een 'gezicht' te hebben; een aanspreekpunt waar ouders, gemeenteleden, leiding van clubs, enz. terecht kunnen met vragen of problemen. Als spin in het web is de jeugdraad met allerlei draadjes verbonden aan vele activiteiten in de kerk; het is dus belangrijk dat de mensen binnen de jeugdraad op de hoogte zijn van andere doelgroepen dan de jeugd en daar waar mogelijk en zinvol zoeken naar draagvlak en gezamenlijke activiteiten. Een goede communicatie en PR van activiteiten binnen het jeugdwerk zelf en naar buiten toe is dan ook belangrijk.

5. Beheer

Een goed beheer begint met een doordacht beleid. De middelen hebben een grote invloed op het gemeente zijn. Toch wordt er in dit beleidsplan vanuit gegaan dat beleid voor de financiën gaat. Tegelijkertijd is duidelijk dat de gemeente in haar beleid niet verder kan gaan dan de ruimte die de financiën bieden. Ook dat is verantwoord gemeente zijn.

5.1 Beleid

5.1.1 Algemeen

Het beleid van het CvK is een afgeleide van het beleid van de gemeente dat inhoud is gegeven door de kerkenraad. Het beleid gaat voor de financiën. Evenwel zullen de middelen toereikend moeten zijn om het geformuleerde beleid inhoud te kunnen geven. Er dient evenwicht te zijn tussen de verschillende onderdelen. De gemeente kan en mag in haar beleid niet verder gaan dan haar financiële polsstok lang is.

Het beleid van het CvK geeft in financieel opzicht inzicht in de doelstellingen, koers en keuzes van de gemeente. Het beleid van het CvK is te onderscheiden in :

- Financieel: het werven en beheren van de financiële middelen ten behoeve van de kerk;
- Gebouwen: het beheren van de gebouwen: zorg voor exploitatie en onderhoud;
- Personeel: de personele aangelegenheden: zorg voor goede arbeidsvoorwaarden van gesalarieerde medewerkers;
- Administratie: de administratie van de kerk: zorg voor de financiële - en ledenadministratie en archivering.

5.1.2 Financieel

Het financiële beleid is gericht op continuïteit, dat betekent dat de uitgaven en investeringen gedaan worden op basis van begroting en meerjarenraming of kortweg er moet een hoge mate van zekerheid zijn dat we aan onze verplichtingen kunnen blijven voldoen.

In de bijlage zijn de financiële gegevens weergegeven sinds 2010 en een raming tot en met 2020. In de meerjarenramingen zijn eventuele extra kosten van uit het beleidsplan voortvloeiende activiteiten niet meegenomen. Tot nu toe is niet naar voren gekomen dat daar wezenlijke kostenverhogende uit voort zullen komen.

Inkomsten

De inkomsten van de afgelopen jaren geven een milde dalende trend te zien. Dit doet zich voor bij alle rubrieken.

Uitgaven

De omvang van de uitgaven is in de afgelopen jaren afgenomen. Dit is gerealiseerd door vermindering van de personeelskosten bij het beheer. Dit jaar worden die gestabiliseerd en zal de bodem worden bereikt. In de komende jaren zullen de uitgaven weer licht stijgen vanwege het inflatie effect.

Schuldpositie per 01-03-2015

Het totaal aan schulden per 01-03-2015 bedraagt € 593.000,-, te onderscheiden in een hypothecaire lening van € 432.000,- en 161.000,- aan kortlopende leningen bij gemeenteleden en CvD.

De toekomstige situatie wordt geheel bepaald door de inkomsten op het gebied van het levend geld. Daarvoor worden 2 scenario's gehanteerd. Een gunstig scenario waarbij het levend geld (nagenoeg) op peil blijft en een ongunstig scenario waarbij de huidige afnemende tendens levend geld zich versneld gaat doorzetten.

In paragraaf 5.2 over geldwerving wordt hier verder op ingegaan.

5.1.3 Gebouwen

De gemeente heeft drie gebouwen in bezit:

- het kerkgebouw De Open Hof
- de Pastorie P. de Hooghlaan 41
- de Pastorie Adm. de Ruyterstraat 64

5.1.4 Personeel

Het personeel dat onder het (arbeidsrechtelijk) beheer van het CvK valt betreft:

- de koster;
- de cantor-organist.

Voor het personeel wordt de arbeidsvoorwaardenregeling van de PKN toegepast.

Met het personeel vindt jaarlijks een functionerings-/evaluatiegesprek plaats.

Voor de personeelszorg is een ARBO-dienstverleningscontract afgesloten met MaetisArdyn.

5.1.5 Administratie

ANBI status

Per 1 januari 2016 gaan evenwel een aantal zaken rondom de ANBI status wijzigen. Elke plaatselijke kerkelijke entiteit krijgt haar eigen RSIN nummer. Ten behoeve van de ANBI status zijn vanaf 1 januari 2016 diverse publicitaire verplichtingen op onze website vereist waarbij inzicht (transparantie) moet worden gegeven in diverse belangrijke zaken w.o. exploitatierekening en begroting en het beleidsplan.

5.2 Geldwerving

De belangrijkste inkomstenbron is de Vaste Vrijwillige Bijdrage (VVB). Daarvoor wordt aangesloten bij de landelijke actie kerkbalans.

Voor inzicht in de verschillende inkomstenbronnen wordt verwezen naar par. 5.1.1 van de bijlage.

Voor de toekomstige verwachtingen voor de inkomstenbron levend geld worden twee scenario's gehanteerd: een gunstig scenario en een ongunstig scenario.

Gunstig scenario

De inkomsten uit levend geld worden (nagenoeg) op peil gehouden. Bij de Kerkbalansactie 2015 is daartoe specifiek ingezet op 2 speerpunten om meer geld binnen te halen:

1. t.b.v. de dekking van de vaste afdracht voor de Solidariteitskas door, gekoppeld aan de VVB-toezegging, ook hiervoor een toezegging te vragen;
2. t.b.v. van de dekking van de kosten van het kerkblad door, gekoppeld aan de VVB-toezegging, ook hiervoor een toezegging te vragen.

Verder is bij de actie kerkbalans 2015 een promotiebrief gevoegd waarin de mogelijkheid wordt uitgelegd voor een periodieke gift, legaat en erfstelling.

Zonodig zal een actiever beleid worden gevoerd betreffende verhuur van ruimten in De Open Hof en exploitatie buffet. Dat zal dan een nog grotere inzet van vrijwilligers vragen.

Ongunstig scenario

Mocht het gunstig scenario, na de nodige inzet, toch niet kunnen worden verwezenlijkt, dan zal er een moment komen dat de tering naar de nering zal moeten worden gezet. Dit dient tijdig onderkend te worden.

Feitelijk zal alleen snijden in de personeelskosten zoden aan de dijk zetten. Mocht het naar de inzichten van het CvK die kant op moeten gaan, dan zal het CvK in haar rol als adviseur bijtijds naar de kerkenraad signaleren dat zo'n maatregel uit financieel oogpunt noodzakelijk wordt. Het CvK zal zich dan over de inhoudelijke personeelskwestie pas buigen als het hierom door de kerkenraad wordt verzocht.

Door de onevenwichtige leeftijdsopbouw van de gemeente moet op middellange termijn rekening gehouden worden met een forse daling van de opbrengst levend geld.

In de beleidsvoornemens van 2016 wordt geldwerving voor specifieke doelgroepen (bv. Jongeren) meegenomen.

Met dit vooruitzicht is het zeer gewenst dat voor die tijd de schuldenlast aanzienlijk zal zijn afgenomen opdat de rentekosten daarmee sterk gereduceerd worden en er weinig liquide middelen voor aflossen aangewend dienen te worden.

5.3 Onderhoudsplan

Het reguliere onderhoud kenmerkt zich als een redelijk continue kostenpost binnen de jaarlijkse exploitatiekosten van de gebouwen.

Voor het grootonderhoud hanteert het CvK een groot onderhoud planning en -raming. Hiervoor wordt jaarlijks op de begroting het toereikende bedrag van 10.000,- € gereserveerd.

5.4 Begroting

De cyclus voor de begroting en voor de jaarrekening vindt plaats conform het gestelde in Ordinantie 11. De conceptbegroting en conceptjaarrekening worden gepresenteerd in een gemeentevergadering. Het beleid is dat de door de kerkenraad vastgestelde begroting half december naar de Regionale College voor de Behandeling van Beheerszaken (RCBB) wordt gezonden en de vastgestelde jaarrekening half juni. Het vergaderrooster van het CvK en van de kerkenraad is op deze cycli afgestemd.

5.5 Meerjarenbegroting

Feitelijk betreft dit vanwege de aard van de onzekerheden en de forse periode van vooruitkijken een meerjarenraming.

Parallel met de conceptbegroting stelt de penningmeester een conceptmeerjarenraming op voor de periode van vijf jaar volgend op het nieuwe begrotingsjaar. Deze is vergezeld van een toelichting op hoofdlijnen en wordt parallel met de conceptbegroting aangeboden aan de kerkenraad.

De meerjarenraming vormt voor de kerkenraad een kader voor het te voeren beleid.

6. Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het beleidsplan van De Open Hof. Daarom is er een communicatieplan opgesteld dat is gericht op de interne communicatie binnen de bestuursorganen van de kerkelijke gemeente, de communicatie tussen bestuur en de gemeenteleden en de communicatie naar externe doelgroepen. Kortom: laten zien hoe we als kerk met elkaar omgaan en communiceren. En hoe we draagvlak voor besluitvorming willen creëren. Dit communicatieplan is gebaseerd op de volgende communicatiedoelstellingen:

- Er is een adequate, eenduidige en inzichtelijk interne communicatie;
- Er is gerichte Externe communicatie

In de Kerkorde en Ordinanties van de PKN en in de Plaatselijke Regeling zijn kaders vastgelegd waarbinnen de kerkenraad met de gemeente communiceert.

6.1 Visie

De Kerkenraad hecht er belang aan dat:

- Binnen de bestuursorganen tijdig en op heldere wijze informatie wordt verstrekt en uitgewisseld;
- Gericht en interactief wordt gecommuniceerd met de aangestelde beroepskrachten;
- Tijdig, helder en op een open manier naar en met de gemeenteleden wordt gecommuniceerd;
- De communicatie zodanig is ingericht dat, mede door gebruik van verschillende communicatiemiddelen, waaronder social media, alle gemeenteleden, van jong tot oud, bereikt worden gericht en volgens maatwerk communicatie naar externe doelgroepen plaatsvindt.

Om dit in goede banen te kunnen leiden hanteert de kerkenraad het communicatieplan. In het communicatieplan is vastgelegd op welke wijze en met welke middelen communicatie plaatsvindt naar de verschillende doelgroepen.

Vervolgens is het van belang om, door een goede evaluatie en borging, de kwaliteit van de communicatie te behouden of te verbeteren.

6.2 Doelgroepen

Voor alle doelgroepen geldt dat zij tijdig, d.w.z. volgens de daarvoor geldende afspraak, en duidelijk geïnformeerd zijn over relevante actuele zaken en ontwikkelingen.

Daarnaast is het van belang dat:

- De leden van de Kerkenraad desgevraagd tussentijdse reactie geven betreffende relevante actuele zaken en ontwikkelingen.
- Het Breed Moderamen er blijk van geeft zich bewust te zijn dat in de praktijk sturing wordt gegeven aan de toepassing van het communicatieplan.
- De leden van de Colleges tijdig en duidelijk zijn geïnformeerd over de besluitvorming door de Kerkenraad en het Breed Moderamen of ontwikkelingen op dat gebied.
- De leden van de Colleges, taakgroepen en commissies tijdig zijn betrokken bij relevante zaken, met betrekking tot hun taak en verantwoordelijkheid.
- Beroepskrachten tijdig en duidelijk zijn geïnformeerd over voor hen persoonlijk relevante zaken. Een beroepskracht wordt beschouwd als een lid van de Gemeente.
- Vrijwilligers zijn tijdig en duidelijk geïnformeerd over relevante zaken voor de uitoefening van hun vrijwilligerstaak;
- Gemeenteleden zijn tijdig en duidelijk – en waar van toepassing conform de Ordinanties – geïnformeerd over voor hen van belang zijnde zaken zoals:
- De overige kerken in Oud-Beijerland, de burgerlijke gemeente en het publiek (overigen) zijn tijdig en duidelijk geïnformeerd over relevante zaken.

7. Samenwerking met andere gemeenten en kerkgenootschappen

Eén van de aandachtspunten in een beleidsplan is hoe we als gemeente onze relatie tot andere gemeenten en kerkgenootschappen ter plaatse en/of in de omgeving zien. In dit hoofdstuk wordt besproken op welke wijze De Open Hof hieraan inhoud wil geven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gemeenten in Oud-Beijerland, in de Hoeksche Waard en daarbuiten.

7.1 Oud-Beijerland

De Open Hof is één van de 9 kerkelijke gemeentes in Oud-Beijerland.

Eén van die gemeentes is ook een PKN gemeente, nl. de Dorpskerk, een Hervormde gemeente op Gereformeerde grondslag. Gezien de kerkelijke richting van beide gemeentes is een fusie niet aan de orde.

Wel is er sprake van initiatieven tot samenwerking. Deze liggen vooral op diaconaal gebied.

Bij beide gemeentes ligt geen wens tot samenwerking op ander gebied.

Met de andere gemeentes is ook samenwerking op diaconaal gebied, dit zijn de volgende gemeentes:

- Christelijk gereformeerde kerk;
- Evangelie gemeente Hoeksche Waard;
- Rooms Katholieke Parochie;
- Gereformeerde gemeente
- Oudgereformeerde gemeente

De samenwerking bestaat uit de volgende activiteiten:

- Acties voor de voedselbank;
- Gezamenlijke maaltijden voor ouderen, mensen met uitkering en gemeenteleden rond Kerst en Pasen;
- Helpende handen; een diaconale hulpdienst.
- Diaconaal Platform WMO

Voor verdere uitwerking wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4 Dienen, waarin het beleid van het College van Diakenen beschreven staat

Met de Rooms Katholieke Parochie wordt samengewerkt op het gebied van oecumenische vespers. In de adventtijd en 40 dagentijd worden vespers georganiseerd waarin beide kerken participeren.

In het kader van de Nationale Dodenherdenking 4 mei wordt samengewerkt met de Vrijzinnige Nederlandse Protestantenvbond. De samenwerking bestaat uit het gezamenlijk houden van een bezinningsbijeenkomst op 4 mei.

Voor verdere uitwerking zie hoofdstuk 4.3 Vieren, waarin het beleid van de Taakgroep Eredienst wordt beschreven.

7.2 Hoeksche Waard

De Open Hof werkt in de Hoeksche Waard niet samen met andere gemeenten.

7.3 Nationaal en internationaal

De Open Hof heeft al sinds 1974 een partnergemeente in Duitsland Burg-Spreewald (destijds DDR, nu BRD).

Inleiding

We zijn nog altijd dankbaar dat we elkaar als broeders en zusters van de Heer in het oog gekregen hebben. Hoewel we in twee zeer verschillende werelden leefden: Oost- en West-Europa en er een grimmige koude oorlog heerste, gepaard gaande met een verhitte wapenwedloop. Toch zijn er ontmoetingen geweest en konden we wederzijds van betekenis zijn voor elkaar. Aan die innige verbondenheid kwam na 1989, toen de Muur werd afgebroken en het IJzeren Gordijn geopend, geen einde. Een grote verandering was toen, dat zij ook bij ons op bezoek konden komen.

Doelstellingen

We blijven elkaar jaarlijks bezoeken, afwisselend in Burg en Oud-Beijerland. Want:

- We willen trouw blijven aan de verbanden die zijn ontstaan: aan de personen, de families en zeker ook aan de gemeente;
- Het is goed voor christenmensen bondgenootschappen te sluiten, vooral met mensen uit een andere traditie;
- Vrijwel in heel Europa staan de kerken onder druk en hun invloed is marginaal;
- Het is van wezenlijk belang voor ons als gelovigen en voor het kerk-zijn-in- de wereld dat we samenwerking over grenzen heen gestalte geven;
- Daarom heeft het zin jongere mensen bij de groep te betrekken. We proberen de jongeren te bereiken via catechese, tienerkerk, Baanbrekers en de scholen.

Praktijk

Het bezoek: we ontmoeten elkaar tijdens een gemeenteavond en de kerkdienst. Tevens is er een 'excursie' waarbij we nader kennismaken met aspecten van elkaars (geloofs)leven, de cultuur, de geschiedenis, omgeving. Als gemeenten sturen we elkaar kerstgroeten (ook naar en vanuit Vetschau) We berichten elkaar over persoonlijk wel en wee en wonen zo mogelijk bijzondere kerkelijke gebeurtenissen bij. De gemeente uit Burg wordt voor volgend jaar (2016) uitgenodigd en er wordt een programma voor het bezoek gemaakt. We hopen hiervoor ook op belangstelling en financiële ondersteuning van de Kerkenraad.

Andere contacten/ verbanden

- C.S.G. De Willem (afdeling MAVO) heeft contacten met de dr. Theodor Fontane- Schule in Burg. De scholen krijgen ondersteuning van de EU omdat er kerkelijke betrekkingen aan verbonden zijn. Samen bezoeken zij het voormalige concentratiekamp Auschwitz.
- Er is een Landelijke Werkgroep Gemeentecontacten, die zendt regelmatig een rondschrijven dat aan de leden van de Werkgroep in Oud-Beijerland wordt doorgezonden. We bezien of we daar meer aandacht aan kunnen geven.
- We zouden meer aan ontmoetingsdagen moeten deelnemen

Beleidsvoornemens

In de eerste zeven hoofdstukken van dit beleidsplan is uitgebreid geschreven over de verschillende werkvelden in de gemeente. Daar zijn ook al verschillende accenten aangedragen als gaat om beleidsvoornemens en vragen om, gericht op de toekomst, over na te denken. In dit hoofdstuk wordt op vier centrale thema's van ons gemeente-zijn aangegeven welke prioriteiten in de komende jaren leidend zullen zijn in het leven en werken van onze gemeente.

Gemeenschap

1. Jong en oud horen bij elkaar en dat willen we in onze gemeente ook zo blijven zien al kunnen speerpunten voor een bepaalde periode anders liggen. In onze gemeenschapsvormende activiteiten zullen zowel jonge als oudere gemeenteleden moeten worden blijven aangesproken. Dit zal doelgroepsgewijs gebeuren ,maar het gaat ook om activiteiten waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.
2. De ouderen in onze gemeente blijven een belangrijke groep gemeenteleden. We richten ons er op om het huidige systeem met Seniorenbezoekers te continueren.
3. Tegelijk spreken we uit dat de generatie van 20-50 jaar in de komende jaren bijzondere aandacht zal ontvangen. Dit gaat om pastoraal contact en om (het aanbieden van) activiteiten die op deze doelgroep zijn toegespitst.

Vieren

1. In ons vieren bewaren we het goede van onze vertrouwde manieren zodat mensen zich er in thuis kunnen voelen. Een goede verkondiging en putten uit de traditie van onze kerk en gemeente blijven belangrijk.
2. Tegelijk is vieren ook een beweging, op zoek naar nieuwe en aansprekende vormen van vieren voor jong en oud, aansluitend bij deze tijd. Veranderingen zullen onderdeel blijven van ons vieren: verrassend, uitnodigend en stimulerend voor ons vieren met jong en oud.
3. In de komende jaren zoeken we in ons vieren naar ruimere en vrijere vormen als het gaat om muzikale begeleiding, andere momenten van vieren, vrijere vormen in ons vieren, eigentijdse liederen en teksten. Ook zetten we (meer) in op gebruik van moderne media (beeld en geluid, beamer). We willen jong en oud aanspreken, en ruimte creëren voor verschillende manieren van vieren en beleven.

Dienen – Getuigen

1. Diaconaal handelen (dienen) blijft een kern van ons gemeente-zijn en blijven we doen binnen en buiten onze eigen gemeente. Deze diaconie is meer dan zomaar wat helpende handen. We willen ons blijven inzetten voor (sociale) gerechtigheid, duurzaamheid en bestrijding van armoede.
2. In ons diaconaal handelen richten we ons op de verbinding en samenwerking met allerlei kerkelijke en niet-kerkgebonden partners.
3. We gaan ons in de komende jaren meer naar buiten toe zichtbaar maken (getuigen). We laten zien wie we zijn en delen dit ook met anderen. Ook ons kerkgebouw (Huiskamer, omloop) zal op deze wijze meer in beeld worden gebracht.

Jeugd

1. In de komende jaren zal aan het Jeugdwerk nieuwe impulsen worden gegeven door middel van andersoortige vieringen, door (meer) inspelen op wat leeft onder jeugd en door hen te betrekken bij activiteiten in de gemeente.

2. De onderlinge samenhang en onderlinge samenwerking in het Jeugdwerk wordt uitgebouwd. De diverse jeugdactiviteiten vullen elkaar aan en versterken elkaar.

3. Aandacht voor de jeugd betekent aandacht voor hun ouders. Ouders zullen nadrukkelijk worden betrokken bij het uitdenken en uitvoeren van (nieuwe) jeugdactiviteiten.